

CONSTRUCȚII CU VERB SUPORT ÎN ROMÂNĂ ȘI LATINĂ

de

George Bogdan ȚĂRA

1. În lingvistica ultimilor ani, noțiunea de *verb suport* a devenit curentă pentru a desemna un tip special de construcții fixe sau în curs de fixare, formate, în general, din verb și substantiv¹. Particularitățile pe care le prezintă structurile la care ne referim sunt date comportamentul lor diferit atât față de combinațiile libere: verb + substantiv, cât și față de expresiile fixe, formate din elementele amintite. De pildă, același verb (*a face*) poate să apară în toate cele trei tipuri de structuri de mai jos:

1. *Constructorii fac o casă din lemn.*
2. *Președintele face o declarație la televizor.*
3. *Autorul romanului face parte dintre cei mai cunoscuți scriitori.*

În ciuda asemănării lor formale, cele trei exemple constituie tot atâtea construcții, în cadrul cărora verbul *a face* îndeplinește roluri diferite. În prima propoziție, verbul tranzitiv *a face*, pentru a realiza o comunicare completă, necesită prezența unui obiect direct (*o casă*), substituibil prin orice alt lexem de aceeași natură. *A face o declarație* este o variantă de exprimare, în curs de fixare, echivalentă cu verbul *a declara*. În sfârșit, *a face parte*, în ciuda echivalării sale cu un verb: *a aparține*, reprezintă un alt tip de construcție. Pentru a demonstra comportamentul sintactic diferit al ultimei sintagme, vom încerca separarea substantivului de verb, în cele trei cazuri, prin pasivizare, relativizare (construirea cu o propoziție relativă) și

¹ Noua *Gramatică a limbii române*, vol. I, p. 575, folosește termenul de *verb-suport* cu sens general, pentru a desemna centrul verbal al unei locuțiuni: „Locuțiunile verbale reprezintă, în raport cu verbul-suport al locuțiunii, a cărui prezență este obligatorie în orice locuțiune verbală, unități lexicale și gramaticale distincte, inventarul locuțiunilor lărgind considerabil inventarul de unități verbale ale limbii române”. Prin urmare, termenul este întrebunțat și în cazul unor construcții complet lexicalizate, precum: *a-și bate joc*, *a ține minte*.

vom analiza posibilitatea de înlocuire a substantivului cu un pronume, în cazul răspunsurilor la interogația adresată verbului:

Casa este făcută de constructori, din lemn.

Declarația este făcută de președinte, la televizor.

**Partea este făcută de autorul romanului dintre cei mai cunoscuți scriitori.*

O casă pe care o fac constructorii din lemn.

O declarație pe care o face președintele la televizor.

**O parte pe care o face autorul romanului dintre cei mai cunoscuți scriitori.*

Constructorii fac o casă din lemn ? / Da ! O fac !

Președintele face o declarație la televizor ? / Da ! O face !

Autorul romanului face parte dintre cei mai cunoscuți scriitori ?

Da !

În toate cele trei situații, sintagma : *a face parte* dovedește o unitate sintactică și semantică mai mare decât a primelor două. Analizând relația semantică dintre verb și substantivul din dreapta sa (poziția firească a complementului de obiect în limbile SVO), constatăm, de asemenea, trei cazuri diferite. În primul exemplu, verbul *a face* și substantivul *casă* își păstrează sensurile pline. În al doilea exemplu, pentru că cele două lexeme tind să formeze o unitate semantică, verbul își pierde din semnificația sa de bază, având un rol secundar față de substantiv, al cărui semnificat rămâne neschimbat. Putem afirma chiar că substantivul *declarație* constituie adevăratul nucleu semantic al construcției, în timp ce verbul pare a fi redus la stadiul de suport gramatical². În ultima sintagmă, verbul *a face* și substantivul *parte* formează un tot semantic și sintactic, atât verbul, cât și substantivul pierzându-și în totalitate sensul de bază în favoarea unui sens global, al întregii construcții. Aceeași situație o putem observa și în cazul unei sintagme ca: *a face rost*. Aceste construcții reprezintă un caz extrem de structuri sintagmatice, identificate de obicei cu expresiile idiomatice.

² Atragem atenția asupra folosirii cu maximă prudență a terminologiei. De pildă, concluzia la care ajunge Daniel Bresson este inacceptabilă în ce privește înțelegerea noțiunii de predicat: „Le verbe support (de nominalisation) est le verbe qui permet l’emploi du nom comme prédicat sémantique. Ce qui signifie que l’association « verbe support + nom prédicatif » ne constitue pas qu’une seule unité prédicative” (Daniel Bresson, *Syntaxe et sémantique du verbe support dans les phrases à prédicat nominal*, in *Micro- et macrolexèmes et leur figement discursif*, Actes du colloque international CNRS URA 1035 Langue-Discours-Cognition, 6-7-8 décembre 1998, Saverne, Louvain-Paris, Peeters, p. 160). Realizarea predicatului sub alte forme decât cea verbală intră în contradicție cu analiza sintactică a frazei, conform căreia doar verbul poate constitui centrul predicției.

2. Construcțiile cu verb suport sunt structuri sintagmatice rezultate în cadrul unui proces de lexicalizare. Acestea sunt moduri de exprimare caracteristice majorității limbilor, uneori înregistrându-se particularități importante în fiecare idiom în parte, alteori sesizându-se corespondențe perfecte între două sau mai multe limbi: (germ.) *einen Vorwurf erheben*, (fr.) *faire un reproche*, (rom.) *a face un reproș*; (germ.) *einen Antwort geben*, (fr.) *donner une réponse*, (rom.) *a da un răspuns*; (germ.) *einen Zweifel haben*, (fr.) *avoir un doute*, (rom.) *a avea o bănuială*. În categoria verbelor suport intră un număr limitat de lexeme care numesc de obicei acțiuni generale, precum: *a face*, *a avea*, *a da*.

Înainte de a ne referi la posibilele tipuri de construcții cu verb suport în limba latină, vom încerca să definim aceste verbe prin intermediul câtorva trăsături ale lor, general valabile. Majoritatea observațiilor se referă la **conținutul semantic redus** până la completa anulare al unui verb suport și la rolul pe care îl are totuși în aceste condiții. Adepții logicii moderne, printre care Anne Daladier, Maurice Gross și Robert Vivès, consideră că expresia *verb suport* „souligne le fait que ces verbes sont vides ou vidés de leur sens lexical d’origine (c’est le sens lexical qui opère la sélection des arguments), et n’ont pour rôle que d’actualiser, dans une phrase simple, un terme prédicatif n’appartenant pas à la catégorie du verbe”³. Dacă părerile privitoare la desemantizarea verbului converg, deși se recunoaște existența unor trepte diferite în procesul de pierdere a sensului, mijloacele de actualizare a termenului predicativ necesită unele observații. În primul rând, se remarcă faptul că substantivele predicative nu sunt actualizate de aceleași verbe suport. Chiar dacă este evident că verbul suport conține informația de timp și mod, necesară realizării predicatului, Gaston Gross arată că, până în prezent, nu s-au făcut studii care să pună în evidență posibilă existență a unei legături reciproce între verbul suport și proprietățile semantice comune tuturor substantivelor predicative cu care pot intra în relație⁴. Cercetările de tip descriptiv, contrastiv și statistic au marcat importanța cantitativă a acestor construcții în unele limbi (de pildă, pentru franceză, este avansată cifra de 5000 de substantive care pot apărea numai în construcțiile perechi, de genul *a face / a primi (un semn)*, *a exercita / a suporta (o presiune)* etc.), precum și problemele ridicate de diversitatea și de rolul variantelor. Apariția acestora din urmă își poate găsi justificarea în rațiuni de ordin stilistic. În funcție de nivelul de limbă sau de stilul funcțional în care se face exprimarea, alături de construcțiile standard (*a face o călătorie*, *a face*

³ Robert Vivès, *La prédication nominale et l’analyse par verbes supports*, in „L’Information grammaticale”, 59, 1993, p. 10.

⁴ Gaston Gross, *Trois applications de la notion de verbe support*, in „L’Information grammaticale”, 59, 1993, p. 19.

un act) se întâlnesc variante impuse în uz (*a efectua o călătorie, a întocmi un act*).

3. Inițiativa aplicării teoriei verbelor suport în limba latină îi aparține tot lui Gaston Gross, într-o conferință ținută la Centrul Alfred Ernout (Paris-Sorbonne), în 1990. Ideea a fost preluată și continuată de Pierre Flobert în cadrul unei comunicări prezentate la cel de-al VIII-lea Colocviu Internațional de Lingvistică Latină (Germania, Katholischen Universität Eichstätt, 24-28 aprilie 1995), publicată, un an mai târziu, în Actele colocviului. Observațiile făcute în acest articol pot reprezenta o bază, în același timp sigură și suplă, pentru observarea acestui fenomen în latina clasică și în latina târzie. Dacă încercarea de definire a verbelor suport ca fiind acele verbe care apar „dans des locutions verbo-nominales stéréotypés”⁵ nu aduce nimic nou, adăugirea „mais susceptibles de renouvellement et d’accroissement” lasă deschisă posibilitatea unor modificări formale în cadrul aceleiași structuri, în funcție de context. Cu totul surprinzătoare ni se pare afirmația conform căreia, în ciuda rolului fundamental jucat de substantiv, verbul nu este lipsit de aportul său semantic: „le verbe, sans être désémanisé et vidé de son contenu – comme l’affirmaient imprudemment nos théoriciens – garde une valeur propre dans son rôle secondaire, outre sa fonction ordinaire de présentation du procès: personne, nombre, temps, aspect, mode, diathèse ; il signale en particulier l’orientation du procès : centrifuge, centripète, statif”⁶. După părerea noastră, această observație este de natură să redea verbului importanța pe care o are în realizarea predicăției. Extinzându-și inventarul de exemple la autori din epoci diferite: Terențiu, Petroniu și Egeria, Pierre Flobert deduce o seamă de proprietăți generale ale construcțiilor studiate, dintre care le amintim pe cele mai importante⁷.

Așadar, cantitativ, rezultatele obținute au atestat un număr de aproximativ treizeci de verbe tranzitive, simple sau prefixate, dintre care sunt menționate: *capio / accipio, do / reddo, facio / afficio, fero / affero, infero, refero, habeo / adhibeo*. Acestea pot cunoaște variante sau pot intra în relații de sinonimie, ceea ce face ca numărul real al construcțiilor cu verb suport să fie mult mai mare.

Structura tip a unei propoziții construite cu verb suport se consideră a fi: subiect animat, obiect inanimat, astfel încât expresia *uxorem ducere* „a se însura, a-și lua nevastă” nu s-ar putea încadra în această categorie.

⁵ Pierre Flobert, *Les verbes supports en latin*, in Akten des VIII. Internationalen Kolloquiums zur lateinischen Linguistik, Alfred Bammesberger et Friedrich Heberlein (éd.), Heidelberg, C. Winter, 1996, p. 193.

⁶ *Ibidem*, p. 193.

⁷ V. *ibid.*, p. 194-195.

Subliniem și aici faptul că nu mai putem vorbi de „obiect” într-o astfel de structură sintagmatică, pentru că între verb și substantiv are loc un proces de „încorporare”, care conduce la fixarea construcției.

În urma fenomenului precizat mai sus, topica tinde să devină fixă, conform ordinii substantiv-verb, chiar dacă se întâlnesc uneori determinări intercalate.

Transformarea pasivă (de exemplu, cuplul *facere / fieri*) este nu numai posibilă, ci chiar contribuie la stabilitatea construcției. Alături de pasivizare, existența formelor converse produce un anume tip de varietate, fără ca structura sintagmei să sufere modificări (de exemplu, *fidem dare / accipere*).

De foarte mare interes ni se pare observarea procesului de reînnoire continuă a materialului lingvistic folosit la realizarea acestor construcții. Inovațiile pot apărea în timp, o dată cu trecerea într-o altă etapă de evoluție a limbii (de exemplu, de la latina clasică, la latina târzie), ele pot caracteriza variante ale limbii (latina creștină, latina juridică etc.) sau pot aparține unor niveluri diferite de limbă (latina literară, ca variantă scrisă, îngrijită vs. latina vulgară, ca variantă vorbită de oamenii mai puțin cultivați⁸). De asemenea, ponderea unor termeni din interiorul structurilor, ca și a structurilor înseși în cadrul limbajului pot reprezenta indicii ale uzului și ale constituirii limbii în diverse perioade și la diferiți autori.

Există un număr de șase verbe suport, considerate a fi cele mai uzuale: *agere, dare, facere, ferre, gerere* și *habere*. Deși unele sunt parțial sinonime, acestea se opun din perspectiva aspectului: *agere* durativ, *facere* punctual, *gerere* terminativ și *ferre* ingresiv. Totuși, remarcă prof. Pierre Flobert, deosebiriile dintre ele se vor anula, deoarece „l’usure sera rapide, dès le début : *copiam dare et facere...*”⁹.

4. În traduceriile biblice românești, construcțiile cu verb suport au apariții surprinzătoare. Ele se pot datora unor traduceri apropiate de original (grecesc, latinesc), însă pot reprezenta și opțiuni ale traducătorilor. În acest caz, ele trebuie înțelese ca fiind construcții formate în timp, proprii limbii române. Prin folosirea lor, româna se apropie mai mult de uzul din latină, decât de cel din greacă. Majoritatea acestor construcții aparțin limbajului religios și limbajului juridic (în context religios).

⁸ Vezi Joseph Hermann, *Le latin vulgaire*, Paris, Presses Universitaires de France, 1967, p. 16: „[...] nous appelons latin vulgaire la langue parlée des couches peu influencées ou non influencées par l’enseignement scolaire et par les modèles littéraires”.

⁹ Pierre Flobert, *lucr. cit.*, p. 196.

A. Limbaj religios

1. Construcții cu verb suport, care calchiază structuri corespondente din latină și greacă. Sunt cele mai rezistente la schimbare.

Ioan 8, 34

Respondit eis Iesus: „Amen, amen dico vobis: Omnis, qui facit peccatum, servus est.” (N-A 1994);

[...] *πᾶς ὁ ποιῶν τὴν ἁμαρτίαν* [...] (N-A 1994);

[...] *tot cine face păcat rob iaste păcatului* [...] (B 1648);

[...] *tot cela ce face păcatul rob iaste păcatului* [...] (B 1688);

[...] *tot cel ce face păcatul slugă iaste păcatului* [...] (B 1760);

[...] *tot cel ce face păcatul rob easte păcatului* [...] (B 1795);

[...] *oricine săvârșește păcatul este rob păcatului* [...] (B 1997).

Tob. 4, 7

Ex substantia tua fac elemosynam, et noli avertere faciem tuam ab ullo paupere [...] (Vulg.);

[...] *ποιεῖ ἐλεημοσύνην* [...] (Sept.);

Dentru ceale ce ai, fă milostenie [...] (B 1688);

Din averile tale fă milostenie [...] (B 1760);

Din ceale ce ai tu, fă milostenie [...] (B 1795);

Dă milostenie din averea ta [...] (B 1997).

Gen. 24, 12

Domine Deus domini mei Abraham, occurre, obsecro, mihi hodie, et fac misericordiam cum domino meo Abraham (Vulg.);

[...] *καὶ ποιήσον ἔλεος* [...] (Sept.);

[...] *și fă milă cu stăpînul meu* [...] (B 1688);

[...] *și fă milă cu Domnul meu* [...] (B 1760);

[...] *și fă milă cu stăpînul meu* [...] (B 1795);

[...] *și fă milă cu stăpînul meu* [...] (B 1997).

2. Construcții cu verb suport, calchiate fie după original latinesc, fie după original grecesc. Opoziția *miser cordia* „milă” vs. *δικαιοσύνη* „dreptate” se regăsește și în traducerile românești, chiar dacă structura construcției rămâne neschimbată:

Gen. 20, 13

Postquam autem eduxit me Deus de domo patris mei dixi ad eam: Hanc misericordiam facies mecum [...] (Vulg.);

Τάύτην τὴν δικαιοσύνην ποιήσεις [...] (Sept.);

Această direptate să faci asupra mea [...] (B 1688) (calc după greacă);

Această milă vei face cu mine [...] (B 1760) (calc după latină);

Această dreptate să faci cu mine [...] (B 1795) (calc după greacă);

Să-mi faci acest bine [...] (B 1997).

B. Limbaj juridic

1. Construcții cu verb suport, care calchiază structurile corespondente din latină și greacă:

Gen. 18, 19

[...] *ut custodiant viam Domini, et faciant iustitiam et iudicium* [...] (Vulg.);

[...] *ποιεῖν δικαιοσύνην καὶ κρίσιν* [...] (Sept.);

[...] *și vor păzi căile lui Dumnezeu ca să facă dreptate și judecată* [...] (B 1688);

[...] *să păzască calea Domnului și să facă judecată și dreptate* [...] (B 1760);

[...] *și vor păzi căile Domnului, ca să facă dreptate și judecată* [...] (B 1795);

[...] *să umble în calea Domnului și să facă judecată și dreptate* [...] (B 1997).

Marc. 15, 7

Erat autem qui dicebatur Barabbas, vinctus cum seditiosis, qui in seditione fecerant homicidium (N-A 1994.);

[...] *φόνον πεποιήκεισαν* (N-A 1994);

Și era unul, ce-l chema Varavva, prinsu, carele cu soțiile lui rădicându-să, făcuse vrăjmășie (B 1648);

Și era cel ce-l chema Varavva prinsu cu cei împreună cu el cetaș legat, carei în zarvă făcuse ucidere (B 1688);

Și era care să zicea Varavva, carele cu gâlcevitorii era legat, carele în gâlceavă făcuse ucidere (B 1760);

Și era unul carele să chema Varava, cu soțiile lui prins, carii în zarvă ucidere făcuse (B 1795);

Și era unul cu numele Baraba închis împreună cu niște răzvrățiți, care în răscoală săvârșiseră ucidere (B 1997).

2. Construcția cu verb suport din română corespunde unei structuri existente doar în varianta latină. Greaca folosește o formă verbală:

Marc. 10, 19

Praecepta nosti: ne occidas, ne adulteres, ne fureris, ne falsum testimonium dixeris, ne fraudem feceris [...] (N-A 1994);

[...] *μὴ ἀποστερήσης* [...] (N-A 1994);

[...] *nimene nu păgubi* [...] (B 1648);

[...] *nu păgubi* [...] (B 1688);

[...] *nu face viclesug* [...] (B 1760);

[...] *pre nimene să nu păgubești* [...] (B 1795);

[...] *să nu înșeli pe nimeni* [...] (B 1997).

Ier. 7, 6

[...] *advenae, et pupillo, et viduae non feceritis calumniam, nec sanguinem innocentem effuderitis in loco hoc* [...] (Vulg.);

[...] *μη καταδυναστεύσητε* [...] (Sept.);

[...] *și nemearnicul și surumanul și văduva să nu asupriți* [...] (B 1688);

[...] *streinului și săracului și văduvei nu veți face năpaste* [...] (B 1760);

[...] *și pre neamearnic și pre văduvă și pre siriman să nu asupriți* [...] (B 1795);

[...] *dacă nu veți strâmtora pe străin* [...] (B 1997).

Luc. 3, 14

[...] *Et ait illis: „Neminem concutiat, neque calumniam faciatis et contenti estote stipendiis vestris”* (N-A 1994);

[...] *μηδὲ συγκοφαντήσητε* [...] (N-A 1994);

[...] *Pre nime nu zdrobireți, nece-i păgubiți cu înșelăciune* [...] (B 1648);

[...] *Pre nimeni să nu clintiți, nici-i năpăstuiți* [...] (B 1688);

[...] *Pre nime să nu bateți, nice năpaste să faceți* [...] (B 1760);

Pre nimene nu asupriți, nici să grăiți de rău [...] (B 1795) (expresie lexicalizată);

[...] *să nu asupriți pe nimeni, nici să asupriți pe nedrept* [...] (B 1997).

Lev. 19, 13

Non facies calumniam proximo tuo [...] (Vulg.);

οὐκ ἀδικήσεις τὸν πλησίον [...] (Sept.);

Să nu faci strâmbătate vecinului [...] (B 1688);

Nu vei îngiurui pre aproapele tău [...] (B 1760);

Să nu faci nedreptate vecinului [...] (B 1795);

Să nu nedreptățești [...] (B 1997).

Mat. 20, 13 (vezi și Ex. 2, 13; Colos. 3, 25)

At ille respondens uni eorum dixit: „Amice, non facio tibi iniuriam; nonne ex denario convenisti mecum ?” [...] (N-A 1994);

[...] *ἔταίρε, οὐκ ἀδικῶ σε* [...] (1994);

Soațe, nu fac ție nedireptate [...] (B 1648);

[...] *Priiatene, nu fac ție nedireptate* [...] (B 1688);

[...] *Prietine, nu-ți fac strâmbătate* [...] (B 1760);

[...] *Priiatine, nu fac ție strâmbătate* [...] (B 1795);

[...] *Prietene, nu-ți fac nedreptate* [...] (B 1997).

Act. 7, 27

Qui autem iniuriam faciebat proximo reppulit eum [...] (N-A 1994);

ὁ δὲ ἀδικῶν τὸν πλησίον [...] (N-A 1994);

Iar cela ce obidiia pre priiatenul său [...] (B 1648);

Iar cela ce făcea strâmbătate aproapelui [...] (B 1688);

Iar cel ce făcea strâmbătate deaproapelui [...] (B 1795);

Dar cel ce asuprea pe aproapele [...] (B 1997).

I Corint. 6, 8

Sed vos iniuriam facitis et fraudatis, et hoc fratribus ! (N-A 1994);

ἀλλὰ ὑμεῖς ἀδικεῖτε καὶ ἀποστερεῖτε [...] (N-A 1994);

Ce mai virtos voi faceți supărare și faceți pagubă încă, fraților (B 1648);

Ce voi faceți strâmbătate și faceți scădeare și mai virtos pre frați ! (B 1688);

Ci voi înșivă faceți strâmbătate și aduceți pagubă, și aceasta fraților (B 1795);

Ci voi înșivă faceți strâmbătate și aduceți pagubă, și aceasta, fraților (B 1997).

5. În concluzie, construcțiile cu verb suport pot fi considerate structuri în curs de fixare, intermediare, care se apropie, grație caracteristicilor sintactice, de îmbinările libere de cuvinte și se aseamănă, în plan semantic, cu expresiile fixe. Frecvența unor astfel de construcții se explică și prin faptul că, la formarea lor, participă verbe extrem de uzuale (*a face, a da, a avea* etc.). Astfel, ele nu aparțin doar limbii vorbite, ci și limbajelor specializate (religios, juridic etc.), putând trece cu relativă ușurință dintr-o limbă în alta.

BIBLIOGRAFIE

- BRESSON, Daniel, *Syntaxe et sémantique du verbe support dans les phrases à prédicat nominal*, in *Micro- et macrolexèmes et leur figement discursif*, Actes du colloque international CNRS URA 1035 Langue-Discours-Cognition, 6-7-8 décembre 1998, Saverne, Louvain-Paris, Peeters, 2000, p. 159-172.
- FLOBERT, Pierre, *Les verbes supports en latin*, in *Akten des VIII. Internationalen Kolloquiums zur lateinischen Linguistik*, Alfred Bammesberger et Friedrich Heberlein (éd.), Heidelberg, C. Winter, 1996, p. 193-199.
- GRAMATICA LIMBII ROMÂNE, I *Cuvântul*, București, Editura Academiei Române, 2005.
- GROSS, Gaston, *Trois applications de la notion de verbe support*, in „L'Information grammaticale”, 59, 1993.

- HERMANN, Joseph, *Le latin vulgaire*, Paris, Presses Universitaires de France, 1967.
- VIVES, Robert, *La prédication nominale et l'analyse par verbes supports*, in „L'Information grammaticale”, 59, 1993, p. 10.

SIGLE

- B 1648 = *Noul Testament*, tipărit pentru prima dată în limba română la 1648 de către Simion Ștefan, mitropolitul Transilvaniei, reeditat după 340 de ani din inițiativa și purtarea de grijă a Prea Sfințitului Emilian, Episcopul Alba Iuliei, Editura Episcopiei Ortodoxe a Alba Iuliei, 1988.
- B 1688 = *Biblia* 1688, vol. I (2001), vol. II (2002), Text stabilit și îngrijire editorială de Vasile Arvinte și Ioan Caproșu, Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”.
- B 1760 = *Biblia Vulgata*, Blaj, 1760-1761, Cuvânt înainte de Eugen Simion, București, Editura Academiei Române, 2005.
- B 1795 = *Biblia de la Blaj*, 1795, Ediție jubiliară, cu binecuvântarea Î. P. S. Lucian Mureșan mitropolitul Bisericii Române Unite, Roma, 2000.
- B 1997 = *Biblia sau Sfânta Scriptură*, tipărită sub îndrumarea și cu purtarea de grijă a Prea Fericitului Părinte Teoctist, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, cu aprobarea Sfântului Sinod, București, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, 1997.
- N-A 1994 = NESTLE-ALAND, *Novum Testamentum Graece et Latine*, Deutsche Bibelgesellschaft, 1994.
- Sept. = *Septuaginta*, Id est *Vetus Testamentum* graece iuxta LXX interpretes edidit Alfred Rahlfs, Duo volumina in uno, [Stuttgart], Deutsche Bibelgesellschaft, [1979].
- Vulg. = *Biblia sacra vulgatae editionis*, Sixti V Pont. Max. iussu recognita et Clementis VIII auctoritate edita, Ratisbonae et Romae, 1922.

CONSTRUCTIONS A VERBE SUPPORT EN ROUMAIN ET EN LATIN (Résumé)

Nous étudions ici la notion de *construction à verbe support* et ses éléments distinctifs par rapport aux constructions syntaxiques libres (verbe + COD) et aux locutions figées. Structures intermédiaires, en cours de figement, elles sont extrêmement fréquentes, non seulement dans les langues modernes, mais aussi dans les langues classiques. Construites à l'aide d'un verbe usuel (*faire, avoir, donner*, etc.), leur emploi est courant dans la langue parlée et dans la langue écrite. Cependant, leur passage dans une autre langue, surtout dans le cas des traductions proches de l'original (les textes bibliques), pose des problèmes de compréhension et d'adaptation dans la langue cible.